

PODROČJE: DOSTOPNA SPLETNA PREDAVANJA

Osnovne smernice za izvajanje dostopnih spletnih predavanj

Izobraževanje na daljavo postavlja tako pedagoško osebje kot študente pred številne izzive. S pomočjo različnih spletnih orodij se lahko pedagoški proces odvija zelo učinkovito. Pri tem pa je dobro vedeti, da to, kar je ustrezno za večino študentov, ni vedno optimalno za študente s posebnimi potrebami. Spletni način poučevanja po eni strani prinaša možnosti za bolj dostopno in vključujoče pedagoško delo, po drugi strani pa lahko prinese tudi dodatne ovire za vse tiste študente, ki zaradi posebnih potreb potrebujejo določene prilagoditve. V nadaljevanju podajamo nekaj splošnih smernic, kako pripraviti bolj dostopna spletna predavanja.

Priprava na predavanje

- Pred izvajanjem predavanja **preverite**, ali bodo na predavanju morda navzoči tudi študenti s posebnimi potrebami.
Nekateri študenti se lahko pri predavanjih na daljavo **soočajo z ovirami**, kot so prehitro tempo predavanj, težje spremljanje gradiv, težave pri zapisovanju, težave pri vključevanju v debato ali pri postavljanju vprašanj.
- Če vam spletno orodje za predavanje to omogoča, uporabite funkcijo »**Spotlight**«, s katero lahko **fiksirate video okvirje aktivno sodelujočih** pri izvajanju dogodka (npr. predavatelj, asistent, tolmač znakovnega jezika za gluhe). S tem omogočite stalno vidljivost izbranih oseb, ne glede na dogajanje tekom posameznega dogodka (deljenje gradiv, aktivno vključevanje ostalih udeležencev,...). Nekateri študenti namreč za učinkovito sledenje predavanju potrebujejo možnost stalnega opazovanja govornika (npr. branje z ustnic)
- Opozorite gluhe študente, ki bodo predavanje spremljali preko prisotnega tolmača za znakovni jezik, naj pri možnih nastavitvah

tolmačevega video okvirja (ikona TRI PIKICE) izberejo možnost »**Pin video**« .

- Ob začetku predavanja seznanite študente z **možnostjo naknadne individualne podpore** v zvezi z aktualno vsebino predavanja.

Izvajanje predavanj

- Med podajanjem učne snovi bodite pozorni, da je **viden vaš celoten obraz**. Med govorom si **ne zakrivajte ust**, da bo vaš govor bolj razumljiv za vse slušatelje, hkrati pa bodo tudi študentje z okvaro sluha, ki predavanje spremljajo z branjem z ustnic, lahko nemoteno spremljali podajano snov.
- Bodite pozorni na to, da nekateri študenti potrebujejo več časa pri zapisovanju poudarkov vašega predavanja. Skušajte govoriti čim bolj **razločno** in **ne prehitro**. Prehiter tempo predavanj bo namreč vplival na slabše razumevanje podane snovi.
- Gradivo, ki ste ga pripravili z namenom delitve preko zaslona, naj bo oblikovano tako, da ga bodo lahko spremljali tudi študenti z okvaro vida ter disleksijo. Glavne stvari, ki jih morate imeti v mislih, kadar oblikujete gradivo, so **velikost** in **slog** (oblika črk) **pisave** ter **kontrast** v barvi ozadja in črk. Priporoča se tudi uporaba nekoliko večjega **razmika med vrsticami**. (več v priporočilih **Dostopna gradiva**)
- Preko zaslona **deljeno gradivo v celoti verbalno predstavite**. Vsi slušatelji nimajo možnosti ogleda gradiva, bodisi zaradi tehničnih motenj (slaba internetna povezava) bodisi zaradi okvare vida. Slepim slušateljem sicer določene dokumente lahko preberejo s pomočjo bralnikov zaslona, vendar to ne velja za vse vsebine.
- V primeru, da vaša prezentacija vsebuje **grafično oz. slikovno gradivo**, ga ustrezno opišite, da boste zagotovili kvalitetno spremljanje predavanja študentom z okvaro vida.

- V kolikor na predavanjih ali vajah uporabljate **belo tablo**, na katero pišete z roko, imejte v mislih, da zapisana vsebina med aktivnostjo **ni vidna študentom z okvaro vida**, ki uporabljajo e-bralnike in Braillovo vrstico. Ko vsebino, zapisano na belo tablo, shranite, se shrani kot slika oz. vsebine **ne pretvori v dostopno obliko** (npr. Word), kar pomeni, da si je določeni študenti ne bodo mogli ogledati niti naknadno, po zaključku predavanja. Delna rešitev glede večje dostopnosti tovrstnih dokumentov je, da se na belo tablo piše **s pomočjo tipkovnice**, če je to, glede na podajano vsebino, mogoče. Če uporaba tipkovnice ni smiselna, je nujno, da preverite, kateri študenti delu aktivnosti, ki se odvija preko uporabe bele table, ne morejo slediti. Omenjenim študentom ponudite **individualno razlago** po zaključku predavanja oz. na govorilnih urah, kjer študentom po potrebi dodatno obrazložite oz. opišete vsebino, ki ste jo posredovali preko bele table.
- Držite se dogovorjenega **časovnega okvira** predavanja in odmorov.

Dodatki k izvajanju predavanj

- V primeru uporabe **kratkih anketnih vprašalnikov** (»Polling«) med izvajanjem predavanj, preverite, ali so dostopni za vse študente.
- Ko zaženete anketo, o tem študente **verbalno obvestite**, kar je zlasti pomembno za slepe študente, ki za branje in izpolnjevanje ankete uporabljajo podporno tehnologijo.
- Namenite študentom **dovolj časa za oddajo** ankete, saj nekateri študenti, zlasti tisti z okvaro vida, za izpolnjevanje potrebujejo več časa, kot njihovi sošolci.
- Če je mogoče ali bolj praktično, podatke oz. mnenja študentov pridobite na **alternativne načine**.
- Ob izvajanju **aktivnosti v ločenih sobah** (»Breakout rooms«), je pomembno, da tolmača za znakovni jezik (če je prisoten) umestite v

isto sobo z gluhim študentom, ki s pomočjo tolmača spremlja dogajanje in komunicira z ostalimi.

- Ob izvajanju aktivnosti, kjer je zaželen aktivna vloga študentov (vaje, obravnava primerov, debata,...), poskrbite za **enakovredno vključenost vseh** študentov.

Nalaganje gradiv v e-učilnice

- Priporočamo, da gradivo, ki ga boste uporabili na predavanju, **predhodno posredujete** študentom (npr. naložite v e-učilnico). Zlasti za študente s senzornimi ovirami in s specifičnimi učnimi težavami je pomembno, da gradivo, ki se bo uporabljalo na predavanjih, dobijo v naprej. Tako se bodo na predavanje ustrezno pripravili. Poslano gradivo si bodo lahko naložili na lastni računalnik in ga ob izvajanju predavanja s pomočjo ustrezne programske opreme lažje spremljali.
- Gradivo mora biti oblikovano tako, da bo **dostopno** vsem študentom. (več v priporočilih **Dostopna gradiva**).

Možnost snemanja predavanja

- Nekatera spletna orodja za poučevanje na daljavo omogočajo tudi **snemanje** in shranjevanje vsebin. Nekateri študenti zaradi tehničnih težav težje nemoteno spremljajo predavanja. Zlasti študenti s posebnimi potrebami predavanjem ne morejo vedno učinkovito in celovito slediti. Posnetek predavanja bi jim omogočil **ponoven ogled v celoti ali po delih**, s čemer bi pridobili vsa potrebna znanja in informacije, ki so jih med predavanjem zamudili.

Po izvedbi predavanja

- **Preverite**, ali je **dostopnost** vašega predavanja in posredovanih gradiv ustrezna za vse študente oz. povabite študente, da vam sami sporočijo morebitne **pomanjkljivosti**.